

20. april 2015

FM 2015/134

Forslag til forespørgselsdebat: Hvilke tanker har Naalakkersuisut og medlemmerne af Inatsisartut gjort sig, om fordelingen af de offentlige tilskud til boliger samt vedrørende en reform på boligområdet?

(Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Bolig, Byggeri og Infrastruktur)

Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, ønsker at høre, hvilke tanker der er gjort i forhold til fordelingen af de offentlige tilskud til boliger og en reform af boligområdet.

Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, berører mange vigtige emner, som har stor betydning for lejerne i de offentlige udlejningsboliger. Det er blandt andet boligsikringen, huslejen og vedligeholdelsen af boligerne. Desuden er der også spørgsmål om finansieringsformer, eksempelvis 20/20/60-lån og andelsboliger.

Det er korrekt, at boligsikringen netop skal tage hånd om de økonomisk svageste i samfundet. Derfor agter Naalakkersuisut fremsætte en ny Inatsisartutlov om boligsikring, som blandt andet vil give lejerne bedre mulighed for at søge boligsikring ud fra deres aktuelle indkomstforhold. Det vil være en stærk forbedring i forhold til den nuværende ordning, hvor der ydes boligsikring blandt andet på baggrund af den samlede skattepligtige indkomst i det nærmest forudgående slutlignede år. Det betyder at boligsikringen ydes efter indkomstoplysninger, der kan ligge 1 – 1 1/2 år tilbage.

Naalakkersuisut er enig om, at boligfinansieringsordningerne skal fortsætte og det indgår i koalitionsaftalen, at 20/20/60 – ordningen skal fortsætte. Dog er Naalakkersuisut åben over for at justere ordningen, sådan at der eksempelvis indføres ejerskifteafdrag. Det vil betyde at ved handel af boliger med 20/20/60-lån, skal en del af det offentlige lån afdrages. Det kan eksempelvis være på 50.000 kr. Derimod vil den familie, som opfører et hus og bor i den i mange år, først skulle afdrage på lånet efter den fulde løbetid.

Hertil vil jeg dog også bemærke, at ejerlejlighedsmarkedet stadig er et ungt marked. For at det skal være attraktivt at købe sin egen bolig, så skal det anses som mere fordelagtigt end at bo i en offentlig bolig. Vi bør derfor være forsigtige med at indføre ordninger, som gør det mere attraktivt at bo i en offentlig udlejningsbolig. Vi skal jo huske på, at hvis vi som det offentlige skal boligforsyne alle med offentlige udlejningsboliger, så har vi ikke ressourcerne hertil. For prisen for 1 offentlig udlejningsbolig kan der ydes 3 stk. 20/20/60-lån eller 2 andelsboliger.

Naalakkersuisut har flere tiltag i gang. Dette gælder både et konkret boligseminar afholdt den 20. april 2015. Input fra dette seminar vil indgå i reformtiltagene på boligområdet. Ligeledes vil de input som kommer fra medlemmerne af Inatsisartut i dag indgå i reformtiltagene. Jeg ser derfor meget frem til at høre debatten i salen i dag.

Selvstyrets boligpolitiske strategi vil bygge på 3 hoveddele:

- ✓ En konstaterende del, som er de demografiske, geografiske, markedsmæssige og økonomiske rammer
- ✓ En politisk visionsdel, som udgøres af Naalakkersuisuts målsætninger på boligområdet
- ✓ En operationel del, som består af en række principper, der understøtter den politiske vision og er rammesættende for arbejdet med at føre boligstrategien ud i livet.

Den konstaterende del er de rammer og den virkelighed, som er given og som kun i mindre omfang kan ændres eller påvirkes. Det er ikke dermed sagt, at der ikke kan kompenseres for især de begrænsende rammer.

Den politiske visionsdel bygger på koalitionsaftalen af december 2014 for perioden 2014-2018, samt supplerende og konkrete målsætninger fra blandt andet Politisk Økonomisk Beretning samt forslag til Finanslov 2015.

Den operationelle del er de konkrete pejlemærker, der skal navigeres efter og følges for at nå målene inden for de udstukne boligpolitiske principper. Pejlemærkerne skal følges op af konkrete reforminitiativer og handlinger.

Det er imidlertid vigtigt at gøre sig klart, at udlejningsboligområdet i Grønland altid har været betragtet og gennemført som en samfundsinvestering på lige fod som investering i skoler, institutioner, sygehuse, kulturbyggeri og administrationsbyggeri. Først Staten, sidenhen Hjemmestyret, Selvstyret og kommunerne har på anlægsbudgetterne optaget bevillinger til opførelse af offentlige udlejningsboliger.

I modsætning hertil gennemfører private erhvervmæssige investeringer i f.eks. boligbyggeri eller byggeri af administrationsbygninger som efterfølgende udlejes, mens et fåtal bygger boliger til sig selv. Det er den grundlæggende forskel mellem offentligt boligbyggeri og privat boligbyggeri.

Der har gennem en længere årrække ikke været afsat de fornødne midler til løbende vedligehold af de offentligt finansierede boliger. Det betyder, at investeringernes levetid samlet set forkortes. Der skal fremover derfor bruges uforholdsmæssigt mange midler til renovering og sanering. Hertil kommer, at dårligt vedligeholdte boliger kan være usunde at bo i med deraf følgende gener for beboerne og øget belastning af sundhedsvæsenet. Dette er uholdbart, og der skal findes en løsning herpå både for selvstyrets og kommunernes boliger.

Naalakkersuisut er derfor meget enig i Ane Hansen når hun skriver, at huslejerne over en årrække kommer til at dække de reelle omkostninger for ejendommen, så de kommer i forsvarlig stand, samtidig med at vi sikrer at de økonomisk svage, får de fornødne hjælp.

Huslejen i offentligt ejede boliger bør i udgangspunktet svare til, hvad det koster at drive og vedligeholde boligerne, herunder skal huslejen kunne bidrage til de fremtidige planlagte og periodiske vedligeholdelser. Det er vigtigt at de offentlige udlejningsboliger i fremtiden kan bevare deres værdi inden for rammerne af den betalte husleje. Det er generelt ikke muligt i dag.

Med disse ord vil jeg håbe, at vi får en god debat med konstruktive input fra Inatsisartut medlemmerne.